

Mottagare

Tekniska nämnden

Information nedläggning molokstation Visby hamn

Förslag till beslut

Tekniska nämnden tar emot information om nedläggning av molokstation i Visby hamn samt flytt av betalsäckscontainer till Visby återvinningscentral.

Sammanfattning

Region Gotland tillhandahåller en molokstation för sista påsen samt en betalsäckcontainer i Visby hamn.

Enligt **avfallsförordningen (2020:614) 3 kap. 2 §** har hushåll en lagstadgad skyldighet sedan **1 januari 2024** att sortera ut matavfall och restavfall separat. Region Gotland kan därför inte enligt lag ta emot sista påsen som innehåller blandat och osorterat avfall vid stationen fortsättningsvis.

Molokstationen dras med kontinuerlig nedskräpning, illegal dumpning och skadedjur, vilket har lett till att ett flertal polisanmälningar har upprättats.

Gotlands Stuveribolag har med kort varsel sagt upp avtalet för öppning och stängning av grindar i anslutning till färjeavgångar. Då ett nytt avtal inte har kunnat tecknats, kommer VA- och avfallsavdelningen att hålla grindarna öppna mellan 06:00 - 17:00 dagtid och stängda övrig tid fr.o.m. den 1 juni.

VA- och avfallsavdelningens bedömning är därför att molokstationen (sista påsen) avvecklas permanent den 10 juni, att marken återställs och att betalsäckcontainern flyttas till en kontrollerad miljö vid Visby återvinningscentral (ÅVC) för att säkerställa en laglig avfallshantering.

Ärendebeskrivning

Molokstationen i Visby hamn har historiskt fungerat som en mottagningsplats där fritidshusägare har kunnat lämna sista påsen. Detta system med sista påsen togs ursprungligen fram som en servicelösning specifikt för fritidshusägare i samband med att de lämnar sin fastighet. På platsen finns även en container för betalsopsäckar som komplement.

Under en längre tid har situationen på anläggningen förvärrats markant. Det sker omfattande illegal dumpning av matavfall, grovavfall, farligt avfall och verksamhetsavfall.

Denna dumpning leder till en utbredd och synlig nedskräpning vid

Kopparviksbron, ett av Visbys många publika och turisttöta områden som flitigt används av kryssningsresenärer. Innehållet i sista påsen och betalsopsäcken har dessutom orsakat sanitär olägenhet då matrester och sopor drar till sig skadedjur som råttor och fåglar, vilket hotar både folkhälsan och närmiljön.

Driften av molokstationen kostar Region Gotland 500 000 kronor per år. Denna kostnad utgörs i stor utsträckning av kontinuerlig sanering, städning och bortforsling av det felaktigt dumpade materialet.

Bedömning

VA- och avfallsavdelningen bedömer att nuvarande hantering vid molokstationen inte är förenlig med gällande lagstiftning.

Enligt **avfallsförordningen (2020:614) 3 kap. 2 §** har Region Gotland inte lagstöd för att ta emot blandat avfall vid stationen. Regionen är skyldig att säkerställa att avfallshanteringen sker på ett kontrollerat och miljöriktigt sätt, vilket är omöjligt att garantera vid den aktuella platsen. Att fortsätta driften innebär att Region Gotland upprätthåller en struktur som underlättar miljöbrott.

Att behålla stationen och införa bevakning bedöms inte som ekonomiskt eller praktiskt genomförbart. Det löser inte det juridiska kravet i avfallsförordningen, även om resurser och personal skulle tillsättas.

- Genom att stänga molokstationen den 10:e juni upphör den illegala dumpningen och nedskräpningen på platsen.
- Genom att avveckla molokstationen säkerställer Region Gotland att gällande lagkrav för utsortering av avfall uppfylls.
- Genom att flytta betalsäckcontainern till Visby ÅVC bibehålls servicen för betalsäckar, men hanteringen flyttas till en godkänd, bemannad och laglig miljö.

Barn- och genusperspektiv – Avvecklingen skapar en renare, säkrare och mer estetiskt tilltalande utomhusmiljö, vilket ökar tryggheten och förbättrar närmiljön för barn.

Landsbygdsperspektiv – Fritidshusägare och andra besökare hänvisas till fastighetsnära insamling eller ordinarie återvinningscentraler. Den flyttade betalsäckcontainern till Visby ÅVC säkerställer bibehållen service i en tillgänglig miljö.

Ekonomisk konsekvensanalys – Avvecklingen ger en årlig driftbesparing på 500 000 kronor, när tömning, städning och akutsanering upphör.

Miljö- och klimatperspektiv – Den illegala dumpningen upphör. Risken för att osorterat och farligt avfall förorenar mark försvinner. Skadedjur och sanitära olägenheter elimineras.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen daterad 2026-06-02

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Lise Langseth
Teknik- och samhällsbyggnadsdirektör